

Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά

Σεμινάριο: Οι πρόσφατες νομοθετικές τροποποιήσεις του Κ.Πολ.Δ.

Εισηγητές: Νικόλαος Κατηφόρης, Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ - Δικηγόρος
Ιωάννα Μέρμηγκα, Δικηγόρος - Μ.Δ.Ε. Αστικού Δικαίου ΕΚΠΑ

Παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων που επέφερε
στον ΚΠολΔ ο ν. 4842/2021

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ- Τροποποιήσεις Βιβλίου Τέταρτου

Τροποποιήσεις του άρθρου 591 ΚΠολΔ:

- 591 παρ.1 στ' : ΠΡΟΣΘΗΚΗ σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις ακόμη και αν τα σχετικά ένδικα βοηθήματα έχουν κατατεθεί πριν από 01/01/2022 (άρθρο 120 εδ.β' Ν. 4842/2021 σε συνδ. 13 παρ.1 και 2 ΕισΝΚΠολΔ).
- 591παρ.2 : Δυνατότητα Συζήτησης με ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ των πληρεξούσιων δικηγόρων **ΌΛΩΝ** των διαδίκων. Δεν ισχύει για διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και ελεύθερη συμβίωση. Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 § 3^α & 120 εδ.β' Ν.4842/2021).
- 591 παρ. 4 : Η Αυτοψία και η Πραγματογνωμοσύνη διατάσσονται με διάταξη του Δικαστηρίου (όχι με έκδοση μη οριστικής απόφασης) κατά ανάλογη εφαρμογή του αρ. 237 παρ. 8 ΚΠολΔ. Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις.
- 591 παρ. 7εδ.β' : Διασαφήνιση ότι σε περίπτωση ερημοδικίας του ανακόπτοντος, του εκκαλούντος, του αντεκκαλούντος ή του αιτούντος την αναψηλάφηση, το αντίστοιχο ένδικο μέσο απορρίπτεται (ως ουσία αβάσιμο). Πρέπει αντιστοιχία με 524 παρ.3 ΚΠολΔ. Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις.
- 591 παρ. 8 (προστέθηκε): Η διαδικασία των μικροδιαφορών (αρ.466-471) δεν εφαρμόζεται στις ειδικές διαδικασίες. Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ- Τροποποιήσεις Βιβλίου Τέταρτου

- Κατάθεση της αγωγής με προσδιορισμό δικασίμου (215.1 & 226.2).
- Επίδοση αντιγράφου της αγωγής και της κλήσης για συζήτηση: 30 ημέρες (60 ημέρες αν διαμονή στην αλλοδαπή ή αγνώστου) πριν τη συζήτηση (591.1α). Στις ειδικές διαδικασίες αφετηρία ο χρόνος συζήτησης/δικάσιμος.
- Παρέμβαση, Προσεπίκληση, ανακοίνωση της δίκης: κατάθεση & επίδοση 10 ημέρες πριν τη συζήτηση (591.1 β).
- Ανταγωγή: κατάθεση & επίδοση 8 ημέρες πριν τη συζήτηση (591.1 ζ).
- Παρέμβαση μετά από προσεπίκληση: 5 ημέρες πριν τη συζήτηση (591.1 β)
- Δικάσιμος: Κατάθεση προτάσεων (591.1γ). Αν περιουσιακή διαφορά, την παραμονή της δικασίμου δυνατότητα κατάθεσης προτάσεων με κοινή δήλωση (242.2 & 591.2).
- Προσθήκη αντίκρουση: 5 εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση. Στην ουσία 7 ημερολογιακές ημέρες διότι πάντα θα παρεμβάλλεται Σαββατοκύριακο. Κλείνει ο φάκελος Δικογραφίας.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ- Τροποποιήσεις Βιβλίου Τέταρτου

Τροποποιήσεις στις Διαταγές Πληρωμής και Αποδόσεως Μισθίου

- Αρ. 633 παρ.2 εδ.Β' : Διευκρίνιση ότι αν ασκηθεί Ανακοπή κατά της Διαταγής Πληρωμής μετά από τη δεύτερη επίδοση της Διαταγής Πληρωμής, τότε δεν χορηγείται αναστολή της εκτελεστότητας της διαταγής πληρωμής (τόσο στον πρώτο όσο και στον δεύτερο βαθμό), Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 § 3α) όλη για εφέσεις κατά αποφάσεων Ανακοπών του 633ΚΠολΔ που έχουν κατατεθεί πριν 01/01/2022.
- Αρ. 633 παρ. 3 (προστέθηκε): Αν η Διαταγή Πληρωμής που έχει εκτελεσθεί, ακυρωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφασης ύστερα από άσκηση Ανακοπής, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο διατάζει την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που βρισκόταν πριν την εκτέλεση της ακυρωθείσας διαταγής πληρωμής. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και σε περίπτωση τελεσίδικης ακύρωσης Διαταγής αποδόσεως μισθίου (644.3). Εφαρμόζεται για Διαταγές πληρωμής και αποδόσεως μισθίου που ακυρώνονται τελεσίδικα μετά την 01/01/2022, ανεξάρτητα πότε εκδόθηκαν.
- Αρ. 633 Α : Διαταγή πληρωμής οφειλόμενου μισθού- Διευκρινίζεται ότι μπορεί να ζητηθεί με την επιφύλαξη του εδ. Β' της παρ. 2 του αρ. 621 ΚΠολΔ. Έτσι σε περίπτωση ερημοδικίας του ανακόπτοντος ή του καθ' ου η ανακοπή, η διαδικασία προχωρεί σαν να είναι όλοι παρόντες (δεν εφαρμόζεται το 591.1, 632.7 και όχι συνέπειες της ερημοδικίας των 271-272ΚΠολΔ). Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 § 3α).

ΈΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ - Τροποποιήσεις Βιβλίου Τρίτου

Τροποποιήσεις στα Ένδικα Μέσα

- ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ: προστέθηκε στο αρ. 509 παρ. 2: Διευκρινίζεται ότι η κατάθεση προτάσεων γίνεται έως την έναρξη της συζήτησης και η προσθήκη έως την δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση. **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 §2B).**
- ΈΦΕΣΗ :
- 1) 516 παρ. 1 - Περιλαμβάνονται πλέον ρητά στα πρόσωπα που μπορούν να ασκήσουν έφεση, αναψηλάφηση (542.1) και αναίρεση (556.1) οι προσεπικληθέντες ανεξάρτητα από το αν άσκησαν παρέμβαση στη δίκη επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση. **Εφαρμογή στις εφεσεις, αναψηλαφήσεις και αναιρέσεις που θα κατατεθούν από 01/01/2022 (116 §2α).**
- 2) 524 παρ.1 -Ορίζεται ότι στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης εφαρμόζονται μεταξύ άλλων το αρ. 237 παρ. 8 και 10 έως 13. **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις (116 § 2B).**
- 3) 524 παρ. 3 εδ.α´ - Σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος, η έφεση απορρίπτεται (ως ανυποστήρικτη), αφού πρώτα το δικαστήριο εξετάσει αυτεπαγγέλτως το παραδεκτό του ενδίκου μέσου. Το ίδιο ισχύει και περίπτωση ερημοδικίας του εφεσιβλήτου ως προς την αντέφεση. **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 116 § 2B).**
- 4) 527 περ. 2 και 4- Εναρμονίζεται με τη νέα διάταξη του αρ.237 παρ. 5 **Εφαρμογή στις εφέσεις που θα κατατεθούν από 01/01/2022 (116 §2α).**

ΈΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ - Τροποποιήσεις Βιβλίου Τρίτου

- ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΗ:

- 1) 544 αρ.7 : προστέθηκε η φράση «από τα οποία προκύπτει ισχυρισμός που προβλήθηκε ή δεν μπορούσε να προβληθεί». **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς αναψηλαφήσεις (άρθρο 116 § 2B).**

2) 546 παρ. 3 : Διευκρινίζεται ότι η αναστολή της απόφασης που έχει προσβληθεί με αναψηλάφηση αφορά στην εν γένει ισχύ της (δλδη όχι μόνο την αναστολή εκτελεστότητας των τελεσίδικων καταψηφιστικών αποφάσεων). **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς αναψηλαφήσεις (άρθρο 116 § 2B).**

3) 548 : Διευκρινίζεται ότι η κατάθεση προτάσεων γίνεται έως την έναρξη της συζήτησης και η προσθήκη έως την δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση. **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς αναψηλαφήσεις (άρθρο 116 §2B).**

- ΑΝΑΙΡΕΣΗ:

- 1) 560 παρ. 2 - Η λέξη «Ειρηνοδίκης» αντικαθίσταται από τη λέξη «δικαστής» για να μην υπάρχει αμφιβολία ότι ο συγκεκριμένος λόγος αναιρέσεως ισχύει και για αποφάσεις Μονομελών Πρωτοδικείων που εκδίδονται μετά από έφεση κατά αποφάσεων Ειρηνοδικείων.

2) 560 παρ. 3- Επιτρέπεται αναίρεση κατά απόφασης Ειρηνοδικείου ή Μονομελούς Πρωτοδικείου που εκδίδεται μετά από έφεση, όχι μόνο όταν δεν υπήρχε δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, αλλά και όταν αυτά ενώ είχαν δικαιοδοσία, αρνήθηκαν τη δικαιοδοσία τους και απέρριψαν την αγωγή ως απαράδεκτη. **Οι τροποποιήσεις του 560 ΚΠολΔ ισχύουν για αναίρεσεις που θα κατατεθούν από 01/01/2022 (άρθρο 116 §2^α).**

ΈΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ - Τροποποιήσεις Βιβλίου Τρίτου

3) 562 παρ.2 - Προστέθηκε ως λόγος αναίρεσης το Δεδικασμένο, που μπορεί να προβληθεί το πρώτον στον Άρειο Πάγο, ακόμα και αν δεν έχει προβληθεί στο Δικαστήριο της ουσίας.

562 παρ. 4 - Δίνεται δυνατότητα στους διαδίκους με απλή διάταξη του Αρείου Πάγου να ενημερωθούν για την ύπαρξη λόγων αναιρέσεως που εξετάζονται αυτεπαγγέλτως και έτσι να υποβάλουν υπόμνημα με τις απόψεις τους μέσα στην οριζόμενη από τη διάταξη προθεσμία. **Εφαρμογή για τις αναιρέσεις που θα κατατεθούν μετά από την 01/01/2022 (άρθρο 116 § 2α και 120 εδ.β´).**

4) 570 παρ. 1- Οι Διάδικοι υποχρεούνται να καταθέσουν προτάσεις μέσα 20 ημέρες πριν τη δικάσιμο μόνο αν προβάλλονται ενστάσεις ως προς το παραδεκτό και εμπρόθεσμο της αιτήσεως αναιρέσεως και των πρόσθετων λόγων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, έχουν δικαίωμα να καταθέσουν υπόμνημα έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση, εφόσον παρέστησαν σε αυτή. **Εφαρμογή και στις εκκρεμείς αναιρέσεις (άρθρο 116 § 2β).**

Ασφαλιστικά Μέτρα - Τροποποιήσεις Βιβλίου Πέμπτου

- 683 παρ. 5 (Προσθήκη)- Αν το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαινεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και απορρίπτει την αίτηση (ως απαράδεκτη- δεν παραπέμπει στο αρμόδιο κατά αρ.46 ΚΠολΔ). **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**
- 683 παρ. 3 (Τροποποίηση)- Ορίζεται ότι το Ειρηνοδικείο είναι αρμόδιο για την εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης. **Εφαρμογή σε όλες αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων κατατεθούν μετά από την 01/01/2022 (άρθρο 116 § 4 περ.α).**
- 690 παρ. 3 (Προσθήκη)- Η συζήτηση για την εγγραφή συναινετικής προσημείωσης ή ανάκλησης συναινετικής προσημείωσης διεξάγεται εγγράφως κατά παρέκκλιση του αρ.115 παρ. 2 και οι διάδικοι μπορούν να παραστούν με δήλωση κατά το αρ. 242 παρ. 2. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**
- 686 παρ. 8 (Προσθήκη)- Η αίτηση για συναινετική εγγραφή ή συναινετική ανάκληση προσημείωσης κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και μπορεί να υποβληθεί η σχετική αίτηση, όπως και τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα ηλεκτρονικά κατά το αρ.117 παρ.2 και 119 παρ.4. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**
- 691Α παρ. 2 (Τροποποίηση)- Διευκρινίζεται ότι αν η συζήτηση της αίτησης των ασφαλιστικών μέτρων αναβληθεί, η προσωρινή διαταγή παύει να ισχύει, εκτός αν το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση παράτεινει την ισχύ της. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**

Ασφαλιστικά Μέτρα - Τροποποιήσεις Βιβλίου Πέμπτου

- 684 (Τροποποίηση)- Τα Ασφαλιστικά Μέτρα μπορούν να διαταχθούν από το Πολυμελές Πρωτοδικείο, καθώς και από Δευτεροβάθμιο δικαστήριο ως δικαστήρια της κύριας δίκης. Ομοίως στο αρ. 697 αντικαταστάθηκε η φράση «πολυμελή πρωτοδικεία» με τη φράση «πολυμελή δικαστήρια». **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**
- 686 παρ. 6 (Τροποποίηση)- Δεν επιτρέπεται η άσκηση Ανταίτησης προφορικά στη διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων, καθώς πρέπει να τηρηθεί έγγραφη διαδικασία. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**
- 686 παρ. 7 (Τροποποίηση)- Σε περίπτωση ερημοδικίας στη διαδικασία των Ασφαλιστικών Μέτρων, η διαδικασία προχωρεί σαν να είναι παρόντες όλοι οι διάδικοι(όχι συνέπειες ερημοδικίας των αρ.271-272ΚΠολΔ). **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**
- 691 παρ. 3 (αντικατάσταση)- Ορίζεται ότι η απόφαση του Δικαστηρίου περιέχει συνοπτική αιτιολογία ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του δικαιώματος και τη συνδρομή ή μη επικείμενου κινδύνου ή επείγουσας περίπτωσης και δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**

Ασφαλιστικά Μέτρα - Τροποποιήσεις Βιβλίου Πέμπτου

- 693 παρ. 1 (τροποποίηση)- Η προθεσμία για την άσκηση αγωγής για την κύρια υπόθεση επιμηκύνεται σε 60 ημέρες (από 30 που ίσχυε), η οποία ξεκινά από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B) και για τις αποφάσεις που δημοσιεύονται από την 01/01/2022.**
- 732^A- Ορίζεται ότι σε περίπτωση απόφασης Ασφαλιστικών Μέτρων για προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως πρέπει υποχρεωτικά να ασκηθεί αγωγή για την κύρια υπόθεση μέσα σε 60 ημέρες από τη (επομένη) δημοσίευση της απόφασης, διαφορετικά τα ρυθμιστικά ασφαλιστικά μέτρα παύουν αυτοδικαίως. **Εφαρμογή για τις αιτήσεις των ασφαλιστικών μέτρων που θα κατατεθούν μετά από την 01/01/2022 (άρθρο 116 § 4α).**
- 711 παρ.2 (τροποποίηση)- Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση συντηρητική κατάσχεσης κινητών, το αντίγραφο της έκθεσης κατασχέσεως επιδίδεται στον γραμματέα του Ειρηνοδικείου και όχι στον Ειρηνοδίκη του τόπου κατασχέσεως. Έτσι εναρμονίζεται με το αρ. 955 παρ.1 εδ.γ' το οποίο προβλέπει τα αντίστοιχα για την επίδοση της έκθεσης κατασχέσεως στην αναγκαστική κατάσχεση. **Εφαρμογή και για τις εκκρεμείς αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 116 § 4B).**

Τροποποιήσεις στη διαδικασία Μικροδιαφορών

- Η διαδικασία των μικροδιαφορών (466-471) αποτελεί ρυθμιστική απόκλιση της νέας τακτικής διαδικασίας, όταν το αντικείμενο της διαφοράς υπάγεται στο Ειρηνοδικείο και αφορά απαιτήσεις, καθώς και δικαιώματα επάνω σε κινητά πράγματα ή τη νομή τους και η αξία τους δεν είναι μεγαλύτερη από 5.000 ευρώ.
- Κατάθεση της αγωγής στο Ειρηνοδικείο
- Επίδοση μέσα σε 10 ημέρες (30 αν εναγόμενος στην αλλοδαπή/ αγνώστου διαμονής) από την κατάθεση της αγωγής, άλλως μη ασκηθείσα η αγωγή (468.1 και 215.2).
- Ανταγωγή, Παρέμβαση : κατάθεση και επίδοση μέσα σε 20 ημέρες (40 αν εναγόμενος στην αλλοδαπή/ αγνώστου διαμονής) από την κατάθεση της αγωγής (468.3).
- Υπόμνημα μέσα σε 20 ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας επίδοσης της αγωγής μαζί με τα αποδεικτικά μέσα (468.2). Επιτρέπονται μέχρι 2 ένορκες βεβαιώσεις και χωρίς κλήση του αντιδίκου, όπως και η εξέταση μαρτύρων ενός από κάθε πλευρά (396). Σε περίπτωση ανταγωγής ή παρέμβασης, η προθεσμία για το υπόμνημα είναι 30 (50 αν αλλοδαπή/ αγνώστου διαμονής) από την κατάθεση της αγωγής (468.3).

Τροποποιήσεις στη διαδικασία Μικροδιαφορών

- Προσθήκη αντίκρουση μέσα σε 5 ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας του υπομνήματος, & κλείνει ο φάκελος της οικογραφίας (468.2εδ.γ'). Σε περίπτωση ανταγωγής ή παρέμβασης, η προθεσμία για προσθήκη είναι 35 (55 αν αλλοδαπή/αγνώστου διαμονής) από την κατάθεση της αγωγής.
- Προσδιορίζεται Δικάσιμος με εγγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο. Προφορική συζήτηση. Δεν είναι υποχρεωτική η παράσταση των διαδίκων με πληρεξούσιο δικηγόρο (96.2). Γι' αυτό το αρ. 468.4 ορίζει ότι στη διαδικασία των μικροδιαφορών μπορεί να γίνει χρήση τυποποιημένων εγγράφων. Αν συμφωνούν οι διάδικοι μπορούν να παραστούν με κοινή δήλωση κατά το αρ.242.2 (469.1).
- Αφού η υπόθεση εγγράφεται στο πινάκιο το οποίο μπορεί να τηρείται ηλεκτρονικά και να ενημερώνονται οι διάδικοι με ηλεκτρονικό μήνυμα για τη δικάσιμο, σε περίπτωση αναβολής, ο διάδικος που είναι απών θεωρείται κλητευθείς εκ του πινακίου και δεν απαιτείται να του επιδοθεί πρακτικό αναβολής.

Τροποποιήσεις στη διαδικασία Μικροδιαφορών

- Μέχρι τη συζήτηση μπορούν να προταθούν ισχυρισμοί οψιγενείς ή που αποδεικνύονται με έγγραφα ή με δικαστική ομολογία. Προς απόδειξη των οψιγενών ισχυρισμών μπορούν να προσκομιστούν μέχρι 2 ένορκες βεβαιώσεις που μπορούν να ληφθούν και χωρίς κλήση (469 παρ.2 εδ.γ' & 468 παρ. 2 εδ.β').
- Η νέα διαδικασία των μικροδιαφορών εφαρμόζεται σε ένδικα βοηθήματα και δικόγραφα που θα κατατεθούν από την 01/01/2022(άρθρο 116 παρ. 1α).